

Aanwezig: Marc Bogaerts, Frank Cornelis, Hugo De Beuckeleer, Guy De Vos, Marian Kiefer, Brigitte Van Passel

Ter info: Etienne De Schrijver, Tom Vermeulen, Ilse Tits, Patrick De Spiegeleir, Chris De Buyzer

AGENDA

- * terugblikken 2023
 - * beknopt jaarverslag - Wakona
 - * zin in natuurstudie
 - * activiteiten Libellenwerkgroep Waasland
 - excursies e.a.
 - meetnetten
 - projecten

- * planning 2024

- * varia

- * presentatie - Libellen in OMAN - Marian Kiefer

* TERUGBLIKKEN - jaarverslag Wakona-werkingsgebied 2023

- * WAKONA (Wase Koepel voor natuur.studie)
→ opgestart in 2012
- * WAKONA werkingsgebied
→ Waasland, Antwerpen LO, Zwijndrecht, Hamme, Zele & Berlare
- * WAKONA alle gegevens
→ werkingsgebied + Dendermonde, Laarne, Wichelen, *Gent & Zelzate*
- * Libellenwaarneming
→ waarneming van een soort op een bepaalde dag op een bepaalde plaats door een waarnemer
- * bron data
→ wakona.waarnemingen.be (2012)-2023-01-01 t.e.m. 2023-12-31
→ *download lijsten 2024-03-15*
→ *vergelijkingen tov situatie dec 2023*

 Aantal waargenomen goedgekeurde soorten per jaar

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2012 2023
juffers	19	19	18	17	19	19	19	19	19	20	19	20	20
echte libellen	19	21	21	22	22	22	23	22	22	21	21	21	27
	38	40	39	39*	41*	41	42	41	41	41	40	41	47

p.s. vóór 2012 werd Geelvlakheidlibel als enige soort nog extra waargenomen

* verschillen tussen goedgekeurde en niet goedgekeurde soorten werden opgenomen bij juffer spec./libel spec., behalve in 2015-2016. Het gaat hier over Tangpantserjuffer (2015-2015) en Venwitsnuitlibel (2016). (nazicht 5 januari 2021)

- In 2023 werden **10456** waarnemingen doorgegeven, **680** meer waarnemingen in vergelijking met vorig jaar
- Het aantal waarnemers steeg van **652** vorig jaar, naar **948** dit jaar.
- ObsMapp → 3629, Site → 3346, Obsidentify → 1721, iObs → 1244, Copied observation → 379, Meetnetten → 137

Aantal ingebrachte waarnemingen per jaar/gemeente

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	TOTAAL
Antwerpen	50	29	18	21	20	99	57	74	77	33	14	44	536
Berlare	38	198	174	151	122	254	445	428	715	460	493	989	4467
Beveren	177	139	137	477	788	1782	3191	1610	1691	2862	3014	1793	17661
Hamme	9	9	37	51	34	38	81	25	85	246	141	212	968
Kruibeke	211	207	245	366	452	518	476	826	1624	1004	766	1548	8243
Lochristi	7	9	3	28	81	50	95	107	258	512	413	345	1908
Lokeren	288	313	611	712	407	434	762	403	768	1210	722	926	7556
Moerbeke	35	105	196	149	380	361	604	377	728	524	879	712	5050
Sint-Gillis-Waas	95	169	110	119	547	733	652	770	1165	701	405	741	6207
Sint-Niklaas	233	293	352	409	386	277	291	250	191	261	377	593	3913
Stekene	299	325	293	188	1024	1094	1040	1012	1080	1017	1121	932	9425
Temse	152	109	89	85	68	166	98	22	111	109	97	152	1258
Waasmunster	122	183	105	170	238	268	286	278	213	271	196	280	2610
Wachtebeke	33	52	141	105	341	240	459	203	494	976	860	844	4748
Zele	2	0	2	0	3	0	9	2	15	27	35	45	140
Zwijndrecht	3	5	10	43	57	62	120	164	138	223	150	163	1138
	1754	2145	2523	3074	4948	6376	8666	6551	9353	10436	9683	10319	75828

✿ Aantal ingebrachte waarnemingen per jaar/maand

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
januari					1				2		9	
februari					1			7		12	14	1
maart		2	3	1		60	2	54	3	18	49	5
april	18	10	145	70	21	108	313	195	657	220	430	119
mei	235	220	425	361	565	1418	3012	660	2762	854	3042	2013
juni	356	461	534	932	940	1626	2016	2130	3044	3759	2574	3539
juli	326	515	392	560	1083	1409	1927	1417	1165	2257	1565	1877
augustus	378	587	341	835	1526	1378	858	1449	976	1865	1301	1659
september	390	293	607	222	727	357	460	544	693	1301	513	991
oktober	78	81	95	105	118	73	81	114	61	210	229	246
november		2	17	6	6	14	18	12	51	21	50	6
december												
	1781	2171	2559	3092	4988	6443	8687	6582	9414	10517	9776	10456

verschil tusen totalen pag 4-5 zijn gegevens van Dendermonde (527), Laarne (29), Wichelen (59), Gent (14) en Zelzate (9).
 totaal wakona 76466 • totaal wakona werkingsgebied 75828

2023 was geen goed libellenjaar

Heidelibellen

Bloedrode heidelibel - <i>Sympetrum sanguineum</i>	562 → 1199	<i>herpakt na droogte 2022</i>
Bruinrode heidelibel - <i>Sympetrum striolatum</i>	484 → 769	"
Zuidelijke heidelibel - <i>Sympetrum meridionale</i>	177 → 233	"
Steenrode heidelibel - <i>Sympetrum vulgatum</i>	28 → 27	<i>status quo</i>
Zwarte heidelibel- <i>Sympetrum danae</i>		<i>verdwenen</i>
Zwervende heidelibel- <i>Sympetrum fonscolombii</i>		<i>niet waargenomen</i>

Pantserjuffers

Alleen Zwervende pantserjuffers - *Lestes barbarus* en Tengere pansterjuffer - *Lestes virens* deden het terug iets beter in vergelijking met 2022.

Deden het goed ...

Bruine korenbout - <i>Libellula fulva</i>	253 → 560
Vuurlibel - <i>Crocothemis erytraea</i>	148 → 212

* TERUGBLIKKEN - zin in natuurstudie

Een natuurpuntwerkgroep kan een financiële ondersteuning aanvragen bij het Natuurpunt secretariaat, dienst Studie. Het bedrag wordt toegekend op basis van je werking rond natuurstudie in het afgelopen jaar: de voorbije activiteiten, acties, inventarisaties, ... van je werkgroep.

* Begin 2023 stond op de projectrekening REG-2281 Libellenwerkgroep Waasland een totaal bedrag van 2.233,5 euro. In 2023 ontvingen we opnieuw 500 euro voor werkingskosten 2022. Er werden in de loop van het jaar voor 131 euro kosten verrekend (vergadering, bijkomende kosten kayak - picknick)

Einde 2023 staat op de projectrekening REG-2281 Libellenwerkgroep Waasland een totaal bedrag van **2.602,5 euro**.

* Voor de werking 2023 is een nieuwe aanvraag 'zin in natuurstudie' ingediend.

* Vragenlijsten gaan over communicatie (tijdschrift, nieuwsbrief, website, sociale media), activiteiten (aankondiging activiteitendatabank, opleiding vrijwilligers, voor het ruime publiek, cursus), inventarisatie- en monitoringprojecten, soortbescherming, vergaderingen, gebruik van waarnemingen.be, streeplijsten en/of routemonitoring en schrijven van artikels.

✧ TERUGBLIKKEN - activiteiten libellenwerkgroep Waasland

✓ voorjaarsvergadering

13 april 2023 - [verslag op de website wakona.be](#)

✓ eigen excursie's of ism

13 mei 2023 Kayak op de Durme, op zoek naar Bruine korenbout - Tom

20 mei 2023 Excursie Kreken van Saleghem - Libellenvereniging Vlaanderen - Brigitte

[sfeerbeelden + waarnemingen op de website wakona.be](#)

✓ ism Wakona

2 april 2023 Wakona vrijwilligers-contactdag

9 september 2023 Wakona soortenzoekdag Verrebroekse Plassen

11 november 2023 Wakona natuurstudiedag - presentatie Libellen in het Stropersbos

De Libellenwerkgroep Waasland ging er gedurende vijf jaar na het 'Natuurinrichtingsproject Stropersbos' intensief op zoek naar verschillende soorten waterjuffers en libellen. En wat blijkt? Het Stropersbos is een heel belangrijk gebied voor libellen!

Tom Vermeulen • Libellenwerkgroep Waasland - [pdf](#)

TERUGBLIKKEN - activiteiten libellenwerkgroep Waasland

- √ *Meetnetten - Vroege glazenmaker & Variabele waterjuffer*
 - Donkmeer - variabele waterjuffer - Tom*
 - Rupelmonde kreek en Bazelse polder - vroege glazenmaker - Frank*
 - Kreken van Saleghem - variabele waterjuffer/vroege glazenmaker - Brigitte*

- √ *project Stropersbos - Analyse 2021-2025 aangevuld met gegevens 2023 in apart bestand*
 - Etienne, Hugo, Ilse, Marian, Tom, Brigitte, Frank*
 - link naar [waarnemingen](#) op de website [wakona.be](#)*

- √ *project Hof ter Saksen*
 - Hugo*
 - link naar [waarnemingen](#) op de website [wakona.be](#)*

- √ *project Kreken van Saleghem*
 - losse waarnemingen*
 - link naar [waarnemingen](#) op de website [wakona.be](#)*

√ *Kayak op de Durme, op zoek naar Bruine korenbout*

7 deelnemers

Het was vorig jaar al gepland maar afgelast wegens stormweer. Dit jaar kregen we een warme, zonnige dag, één van de weinige dit voorjaar. Ook het libellenseizoen komt maar traag op gang.

Tom, Marian, Frank, Marc en Brigitte zochten de oevers af en zagen zeker 8 soorten libellen, waaronder 1 vrouwtje Bruine korenbout-Libellula fulva.

We sloten de dag af met een picknick. Ook Ilse en Etienne waren aanwezig op dit gezellig samenzijn. Dankjewel Tom, voor de organisatie! Het was een hele fijne dag.

8 waargenomen libellensoorten

- 1 Bruine winterjuffer - *Sympecma fusca*
- 2 Azuurwaterjuffer - *Coenagrion puella*
- 3 Variabele waterjuffer - *Coenagrion pulchellum*
- 4 Grote roodoogjuffer- *Erythromma najas*
- 5 Lantaarntje - *Ischnura elegans*
- 6 Glassnijder - *Brachytron pratense*
7. Smaragdlibel - *Cordulia aenea*
8. Bruine korenbout - *Libellula fulva*

✿ 13 mei - Kayak op de Durme, op zoek naar Bruine korenbout

√ *Excursie in de Kreken van Saleghem - Libellenvereniging Vlaanderen*

16 deelnemers

Organisatie: Libellenvereniging Vlaanderen
Libellenwerkgroep Waasland
Natuurstudiewerkgroep Waasland-Noord

Met dank aan de gids, Erik Moonen.

12 waargenomen libellensoorten

1. Bruine winterjuffer - *Sympecma fusca*
2. Azuurwaterjuffer - *Coenagrion puella*
3. Variabele waterjuffer - *Coenagrion pulchellum*
4. Grote roodoogjuffer - *Erythromma najas*
5. Lantaarntje - *Ischnura elegans*
6. Vuurjuffer - *Pyrrhosoma nymphula*
7. Vroege glazenmaker - *Aeshna isocetes*
8. Glassnijder - *Brachytron pratense*
9. Smaragdlibel - *Cordulia aenea*
10. Platbuik - *Libellula depressa*
11. Viervlek - *Libellula quadrimaculata*
12. Gewone oeverlibel - *Orthetrum cancellatum*

 20 mei - Excursie in de Kreken van Saleghem

 20 mei - Excursie in de Kreken van Saleghem

* PLANNING 2024

* meetnetten variabele waterjuffer - vroege glazenmaker

- * De meetnetten variabele waterjuffer en de vroege glazenmaker volgen een driejaarlijkse cyclus.

	Donkmeer - variabele waterjuffer (Tom)	2017	2020	2023
→	Eksaarde De Linie - variabele waterjuffer (Tom) <i>telling 1: 1 - 30 mei / telling 2: 1 - 30 juni</i>	2018	2021	2024
→	Molsbroek - vroege glazenmaker (Tom)	2018	2021	2024
	Rupelmonde kreek en Bazelse polder - vroege glazenmaker (Frank) <i>telling 1: 20 mei - 10 juni : telling 2: 11 - 30 juni</i>	2017	2020	2023
→	Groot Rietveld - variabele waterjuffer/vroege glazenmaker (Chris/Kris)	2018	2021	2024
	Kreken van Saleghem - variabele waterjuffer/vroege glazenmaker (Brigitte) <i>telling 1: 1 - 20 mei / telling 2: 21 mei - 10 juni /telling 3: 11 juni - 30 juni</i>	2017	2020	2023

* PLANNING 2024

- * project Stropersbos *Frank, Etienne, Hugo, Marian, Tom (Patrick), Brigitte*
 - *voorstel planning via bijlage*
- * project Hof Ter Saksen *Hugo De Beuckeleer*
- * project Kreeken van Saleghem *losse waarnemingen*
- * Natuurpunt - [zoeken op libellen](#)
- * Libellenvereniging Vlaanderen vzw → werkgroep Natuurpunt 2024 - website.odonata.be
- * vlinder- en libellenmonitoring in Polders van Kruibeke (locatie kan wijzigen)
elke 3° zaterdag van de maand / april - september
(Koen Van der Aa : 0473/73.04.03)

* PLANNING 2024

* andere voorstellen 2023, niet uitgewerkt/uitgevoerd...

- belangrijk is dat we jaarlijks minstens éénmaal een gezamenlijke activiteit inplannen!
- De tijd is soms te kort, onze agenda overvol en het weer wilt ook niet altijd mee. .. Daarom verkies ik persoonlijk jaarlijks één gezamenlijke activiteit met onze Libellenwerkgroep. Kosten hiervoor kunnen vergoed worden.
Graag ideeën en iemand die zo'n activiteit wilt uitwerken/begeleiden.
- excursie met als doel 'determinatie van heidelibellen - Sympetrum' voor een breder publiek - tweede helft augustus.
- Indien gewenst kunnen activiteiten voor een breder publiek zoals vb. determinatie heidelibellen nog steeds ingepland worden wanneer de omstandigheden gunstig zijn.
- op zoek naar gevlekte glanslibel - Somatochlora flavomaculata in het Molsbroek tweede helft juli - Tom i.s.m. vzw Durme

* VARIA

- * *website Wakona heeft een upgrade gekregen - iets andere look, inhoud dezelfde*
 - *ontbrekende publicaties zullen mondjesmaat opnieuw gekoppeld worden*
- * *najaarsbijeenkomst - datum - invulling (wie wilt er iets presenteren?)*
 - *Twee bijeenkomsten jaarlijks worden gevraagd door het project 'zin in natuurstudie'. Voorstel is om tijdens de voorjaarsbijeenkomst eventjes terug te blikken naar het vorige vliegseizoen, zoals we dat nu deden. Kan en mag bij voorkeur aangevuld worden door een presentatie m.b.t. libellen ver weg of dicht bij huis. De najaarsbijeenkomst zal dan volledig ingevuld worden door presentaties m.b.t. libellen en gezellig samenzijn met een hapje en een drankje. Kan dan vb. ook zo aangekondigd worden via de website.*
 - Mocht hiervoor niet genoeg materiaal/interesse zijn, kunnen we nog altijd samen beslissen om de najaarsvergadering te vervangen door de gezamenlijke activiteit in de loop van het jaar.*

EINDE